

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Ioannis Ivsti Lanspergii, Natione Bavari, Illvminati
Ac Religiosissimi viri, Carthusiae Coloniensis ante annos
centum Vicarii, & Magistri Nouitiorum laudatissimi Opera**

In Qvinque Tomos Distributa, à mendis expurgata, veteri integritati
restituta, & indicibus locupletata

De Tempore

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, 1631

Cur pœnæ peccati originalis post baptismum maneant, & quare
formidabilis fit mors, Sermo

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47044](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47044)

Et dixerunt ei, quia heri hora septima reliquit eum febris.

Ex hoc loco Chrysofostomo videtur, quod perfectè non crediderit regulus iste, sed tirubauerit: atque rei veritatem explorare volens, propterea interrogauerit, qua hora melius habuisset, vt inde disceret, an virtute Christi, an alia occasione aliqua naturali filius recuperasset sanitatem. Responderunt igitur illi serui eius, quod hora septima illum reliquisset febris, hoc est, quod cum esset febricitans, subito illum reliquit febris perfectè, & sine vlla debilitate, aut morbi vestigio factus est, mansitque sanus. Pari modo focus Petri febricitans curata est. Nam subito surrexit à Christo curata & ministravit mensa. Ioannes Chrysofostomus. Luca 4.

Cognouit ergo pater, quia illa hora erat in qua dixit ei Iesus: Filius tuus viuit. Et credidit ipse & domus eius tota.

Pendite hinc (vt Beda dicit) quemadmodum in alijs virtutibus, ita in fide quoque esse gradus. Nam regulus initium habuit fidei, cum Dominum pro filij salutem rogauit. Incrementum habuit, quando sermoni credidit Christi, domum reuertens. Postremo nunciantibus seruis perfectionem obtinuit fidei, nihil posthac dubitans. Credidit autem, vt hic dicitur, non ipse tantum, sed domus eius vniuersa. Quo palam fit, quam vtile sit, patrem familias habere bonum, aut Deo deuotum, quamque pestiferum sit malum, impiumque habere dominum. Quomodo enim est pater familias, ita sunt eius quoque ministri & familia tota. Profuit igitur familiae domus, regulum credidisse in Christum. Nam hac occasione studuerunt etiam omnes qui in domo erant, fide se Domino conformare. Qui si impius fuisset, familiam quoque habuisset impiam. Estote igitur filij semper, quantum est possibile, cum bonis, vt participes sitis quoque in bonis eorum, & in virtutibus, & assuescatis ad honestatem & ad virtutem. Iuxta enim mores & vitam eorum cum quibus habitas, vita & animus tuus imperceptibiliter mutatur, vt cum lasciuus sis lasciuus, cum arrogantibus & superbis superbus, cum tumidis tumidus, cum inobedientibus rebellis. Et ediuerso, vbi Dei timor est in patre familias aut vxore, ibi docetur, participatque tota familia, vt discat timere Deum. Qui vobis filij misericordiam suam det & gratiam, vt illum prae oculis habentes, semper ei maneatis subiecti ac obediens, in Christo Iesu Domino nostro, qui est benedictus in secula, Amen. Beda. Fidei gradus. Conuersari cum bonis, quia sit vtile.

SERMO IN EADEM DOMINICA.

Cur poena peccati originalis post baptismum maneat, & quare formidabilis sit mors.

Erat quidam regulus, cuius filius infirmabatur, Ioannis IIII. Hominibus cunctis naturaliter hoc instum est, vt quarant sui integritatem & sanitatem: fugiant vero sui corruptionem, seu mortem. Hoc modo hominus infirmi pater per naturalem amorem & compassionem remedium egroti filio suo quodcumque potuit, ad sanitatem quaesuit. Sed miraris fortasse, vnde nobis accidant infirmitates, aut etiam ipsa mors. Dicendum ex originali peccato hoc nobis accidere, vt moriamur, vt poenas, dolores, infirmitates, Infirmitas & mors vnde accidant homini.

SSSS 3 tates,

T. VI
21

tates, molestias, grauiamina, famem, frigora, & quaecunque nobis sunt molestia, sentiamus. Quod si obieceris seu interrogaueris iterum: Quomodo Dominus omnia nobis peccata in sua passione dimiserit, & poenas peccatorum nobis ademerit: cur ergo nihilominus postquam sumus baptizati, poenis affligimur? Scriptum namque est: *Verè languores nostros ipse tulit, & dolore prostratus ipse portauit.* Si Christus nostros quos pati debemus dolores portauit, & si in baptismo nos recipimus efficaciam, virtutem, & meritum passionis Christi, videtur quod poenas huiusmodi, quas per originale peccatum incidimus, iterum in baptismo exuimus. Respondendum hic per tres est considerationes. Prima, Christus omnem poenam peccatis debitam, in sua passione soluit perfectissime, quaecunque animam hominis post separationem à corpore ab ingressu regni caelestis impedire, vel perpetuo, vel ad tempus posset. In baptismo namque ubi nobis virtus communicatur passionis Christi, omnis culpa, tam originalis, quam actualis, venialis quoque & mortalis aboleretur, atque remittitur. Tollitur praeterea ibi omnis obligatio ad poenam, cui alioqui obnoxij essemus, tam inferni, quam purgatorii. Eam ob rem dicit Augustinus: Per baptismum quicquid in homine factum, dictum & cogitatum est, totum aboleretur, vt quasi factum non sit, habeatur. Secunda consideratio, per efficaciam passionis Christi & eiusdem virtutem non remittuntur poenae temporales peccato originali debita, quas in hoc mundo sustinere habemus, vt sunt infirmitates, miseriae & aerumnae multae, tandemque mors corporalis. Illae enim poenae terminantur in hac vita, & cum vita corporali ideo nihil possunt hominem impedire aut prohibere post separationem, nec perpetuo, nec ad tempus. In baptizato enim nihil impedit regni caelestis ingressum, nisi peccatum post baptismum commissum. Nam priora peccata in baptismo sunt deleta. Tertia consideratio: Christus Dominus noster quibus sua passione pro peccatis omnibus omniumque peccatorum poenis pro nobis satisfecerit, ab his tamen poenis temporalibus, quas in hac sustinemus vita, ex ingenti misericordia sua nos liberos esse noluit omnino. Sciebant enim nobis nullo modo prodesse, vt ab his poenis & molestijs hic penitus essemus liberi. Proinde (vt videmus) quos habuit in mundo chariores, eisdem pluribus molestijs & calamitatibus subiecit. Conferunt enim haec poenae multum his qui eas, vt debent, ex obedientia suscipiunt, intelligentes eas in remedia animarum suarum à summo medico sibi impostas. Confititur igitur infirmitates, calamitates, aerumnas quoque & aduersitates, in utilitatem animarum nostrarum nobis relictas. Quas, inquis, pariunt utilitates? Multas, inquam, si patienter tolerantur: quarum aliquas recensere hic libet. Exempli igitur gratia ageritudinem seu infirmitatem accipiamus, in qua alias quoque intelligamus molestias. Prima autem huius est utilitas, vt homo sentiens infirmitatem, praeparat se ad exitum. Qui enim tunc se ad mortem, quando infirmus est, non parat, quando parabit? Beati igitur qui quotidie se parant ad egressum (nescit enim homo finem suum) vt cum Dominus pulsauerit, confestim aperiant ei. Est autem magna admonitio infirmitas corporalis, vt se homo parat ad mortem, ne quasi improuisus, imparatusque moriatur. Scitum quoque illud est Senecae dicentis: Mors vbique te expectat, sed si sapiens fueris, vbique eam expectabis. Secunda est utilitas,

Esai. 53.

Poenae peccati originalis cur post baptismum manent.

Baptismus vti collat omnem culpam & poenam.

August.

Infirmitatū, aduersitatū, que utilitates multiplices, quae.

Eccle. 9. Luc. 11.

Seneca.

tas, quia à peccatis infirmitates, aliaque incommoda patienter tolerata nos purgant. Misericordissimus enim Dominus infirmitates & calamitates nostras in expiationem nobis ordinat peccatorum. Adeo ut non raro in illis membris, per quæ peccauimus, etiam puniamur, ut in nobis impleatur illud: *Per quæ quis peccauit, per hæc & punietur.* Insigni autem penas pro peccatis à Deo restatur Psalmista, dicens: *Multa flagella peccatoris, spera autem autem in Domino misericordia circumdabit.* Et Dauid quia deliquerat: *Quoniam, inquit, in flagella paratus sum, & dolor meus in conspectu meo semper.* In Evangelio quoque non longè à superiori Dominica lecto nobis referebatur de paralytico, quæ Dominus curaturus hoc modo affatur: *Confide fili, quoniam remittuntur tibi peccata tua.* Quo satis indicabat peccata fuisse causam infirmitatis, & per infirmitatem illum iterum ad animæ redire sanitatem. Tertia est utilitas, quia infirmitates, ærumnaque hosti nostro lasciuia, petulantiamque eripiunt. Est enim nobis familiaris noster hostis caro nostra, quem circumferre cogimur & nutrire, non tamen occidere. Nutrire, inquam, illum tenemur ad sobrietatem, ad necessitatem quoque, non ad petulantiam aut voluptatem. Itaque cum infirmitatibus carnem Dominus affligit, hanc rebellem spiritui subijcit. Nunquam enim caro nos concupiscit aduersus spiritum, præsertim sana & lasciuens. Eam ob rem, cum id in se quoque experiretur Paulus, ingenue fateatur se libenter gloriari in infirmitatibus suis, *quandoquidem cum infirmor* (inquit) *tunc potens sum.* Quasi dicat: Cum infirmitas carnem meam domat, potentior atque liberior tunc in me est spiritus meus ad Deum. Quarta utilitas est, nam infirmitas à peccatis retrahit. Multa enim homini infirmo non libent, quæ alioqui malè liberent, & ad peccandum inducerent. Multas auferunt ægritudo delectationes, quibus, nisi infirmitas impediret, excederetur. Multa enim peccata homo faceret sanus, quæ non facit infirmus. Nec à peccatis tantum infirmitas retrahit, sed est etiam multorum occasio bonorum. Proinde Esaias dicit: *Dominus in angustiis requisierunt te.* Quinta est utilitas infirmitatis, quia indicat gratiam Dei. Est enim idonea ad obtinendum Deum. Nam singulare esse credimus dilectionis diuinæ indicium, infirmitates sustinere, iuxta illud: *Ego quos amo, arguo & castigo.* Familiare namque est Christo suis amicis dare aduersitates, siue hæc sint infirmitates, siue alia incommoda. Tu igitur sciens Deo id acceptum esse, pro ipsius optes amore aliquid sustinere. Omnem idcirco infirmitatem de eius manu accipe, & in gloriam eiusque beneplacitum quicquid super te venerit, sustine. Hanc tamen resignationem & patientiam nihil impedit, si remedia interim humana contra morbos, infirmitatesque instituta, vel quaras, vel admittas. Quia nesciens Dei voluntatem, facere debes (dum infirmus es) ut homo, qui suam valetudinem, incolumitatemque ad gloriam Dei expendendam, non debet negligere, sed ita remedijs uti humanis, ut æque ad voluntatem, si Deus ita voluerit, paratus sit: & verum sibi remedium hoc sanitatem recuperet nec ne, Deo id committat, Deoque suam voluntatem conformet. Sexta utilitas infirmitatis est, quod à futuris penis hominem liberat. Quicquid enim hic punit Deus, non punit post hanc vitam. Castigatio autem quæ in hac vita datur homini, est incomparabiliter clementior, quam ea quæ post hanc est vitam expectanda. Iustus autem est Deus, ut quicquid hic puni-

Infirmitas
vbi purget à
peccatis.

Sapient. 11.

Psalm. 31.

Psalm. 37.

Matth. 9.

Infirmitate
carnem spiritui
subijci.

Galat. 5.

2. Cor. 10.

Infirmitatem
à peccatis re-
trahere,

Esaias 26.

Aduersitates
dilectionis
diuinæ esse
indicium.

Apoc. 3.

Infirmitatem
à futuris pe-
nis eripere
hominem.

T. VI
21

Naum 1. Augustin. tum est, non puniatur denuo. Ideo dicit Naum Propheta: *affluere in presenti, & amplius te non affligam.* Quapropter diuus Augustinus non inspicienter quoque fertur orasse ad Dominum: Hic vre, hic seca, saltem in æternum parcas. Septima vtilitas est, quia infirmitas ad regnum cæleste introducit. Nam si *Christus passus est pro nobis, relinquens nobis exemplum, vt sequamur vestigia eius,* quomodo nos nihil pro peccatis nostris sustinebimus? Quod si sustinemus (vt Paulus ait) conregnabimus etiam. Hoc in parabola Euangelica nobis insinuare Christus voluit, quando repudiatis his tanquam cœna sua indignis, qui venire noluerunt ad paratam cœnam, misit seruos suos, vt introducerent pauperes & debiles, cæcos & claudos. Hi enim quos hic despicit mundus, & qui in mundo hic præmuntur, magis ad cælestis cœnæ introitum idonei sunt. *Non sunt igitur condigne passionis huius temporis ad suam angeli- tiam, quæ reuelabitur in nobis.* Verum dicit hic quis: Quare fit vt nulla sit res, quæ adeo timeatur quomodo mors? Et timenda ne est mors? Dicendum, mortem nihil aliud esse, quam animæ à corpore separationem. Mors, inquam, est solutio coniunctionis animæ & corporis. Quæ coniunctio cum sit arctissima, familiarissimaquæ, inuitissime, si de naturali cursu loquendum est, partes separantur. Nulla quoque est creatura, quæ non contendat se tueri & repugnare naturaliter, ne intereat. Quia nihil est, quod sui appetat destructionem, vnaquæque res manere & perleuerare in suo esse cupit. Hoc videre possumus in omnibus creaturis, præsertim vitam sensibilem, vegetabilem, aut rationalem habentibus, quomodo quælibet suam tuetur vitam, sui fugit corruptionem, nec desinere aut perire vult: quanto magis homo, qui est creatura nobilis? Cum igitur animæ & corporis separatio, destructio atque solutio sit hominis, per quam altera pars, hoc est, corpus corrumpitur, & pereat necesse sit, est homini horrore naturaliter sui desitio, siue separatio animæ à corpore, quæ est mors. Quia, vt dixi, cum omnis creatura, tum præcipuè homo horreat sui corruptionem, & appetat non perire, sed permanere, atque quicquid hac in re sibi est contrarium, fugiat, secundum naturam horribile est homini mori. Secus est de virtute & gratia Dei. Quod enim natura horreat mori, perspicuum est ex Euangelio, quandoquidem Christus quoque pro nostra consolatione hanc passionem vltro sustinere voluit, vt quum iturus esset ad mortem, cœperit pauere, tædere, mœstus esse, ac tristis vsque ad mortem. Quid vltra? Cœpit Patrem rogare, vt se auferret calicem hunc passionis & mortis, quo se verum hominem probaret, vt pote qui ea, quæ veri sunt hominis, & conditiones naturæ humanæ in se sentiret. Secus autem est, si de gratia Dei loquamur. Nam multis sanctorum, præsertim in nouo testamento, & perfectis mors fuit in desiderio, & vita in patientia. Nam Paulus cupiebat dissolui, & esse cum Christo: idquæ reputabat multo sibi esse melius, quamuis in carne manere hic propter fratres magis foret necessarium. Itaque si Dei gratiam attendimus, si nostri redemptionem, adoptionemquæ per Christum cogitamus, si egressum nostrum ad felicitatem in bona ac forti spe, fiduciaque prætolamur, non erit horrore mors, præsertim secundum rationem. Legimus enim quosdam sanctorum naturaliter, aut iuxta sensum carnis saltem timuisse mortem. Nam Hezechias rex non solum de bonis aut melioribus, sed de optimis

1. Pet. 1. Infirmitas vti ad regnum cælorum ducit.
2. Tim. 2. Marth. 21.
Rom. 8.
Mors quid sit.
Mors cur naturaliter sit horrore.
Luc. 22. Marc. 14.
Marth. 16.
Phil. 1. Mors cur multis sanctis fuerit in desiderio.
Isa. 38.

opti
vst
me
que
nu
difi
qui
om
fr
con
tibi
cat
mo
qu
his
ma
rap
diu
bit
eni
si t
uer
auc
nat
bec
tum
mi
mir
sus
& e
tris
igi
fac
qu
mi
nos
ma
inc
esse
I
hab
co
qu
esse
rec

optimis etiam vnus, cum illi Propheta dixisset: *Dispone domus tua quia morietur ista, & non viues*, contristatus vertit se ad parietem, & fleuit, dicens: *Domine memento quasi quomodo ambulauerim coram te in veritate*, &c. Sic Gedeon quomodo cum vidisset angelum expauit, putans se propterea moriturum, & Manuah pater Samsonis. Eam ob rem, contra hunc timorem Dominus suos discipulos ac martyres futuros omnes confortans: *Nolite inquit, eos timere, qui corpus occidunt, animam autem non possunt occidere*. Est igitur mors quidem omnibus iuxta naturam formidolosa. His tamē qui in Dei sunt amore perfecti secundum spiritum non est formidolosa. Scriptum enim est: *Preciosa in conspectu Domini mors Sanctorum eius*. Ceterum, peccatoribus ac impenitentibus multo maximē est formidanda, de quibus item scriptum est: *Mors peccatorum pessima*. Sunt tamen alia quaedam, quae terribiliorem hominibus, quam in se est, faciunt mortem. Solent enim (vt quidam tradunt) comitari mortem, terrores ac aspectus teterrimi dæmonum, tentationesque graues, quibus nituntur in desperationem inducere morientem inimici. Verum de his quid sentiendum sit, puto incertum esse. Non dubium est tantum maximam tunc sollicitudine dæmones instare, vt infirmum fallant, seducant aut rapiant. Veruntamen Deus, qui hominem sub alijs tentationibus hic custodiuit in vita, custodiet sperandum est, etiam in morte: tamen vt homo habitet in adiutorio altissimi, & in protectione Dei cæli commoretur. *Fidelis enim Deus, qui non permittit tentari hominem supra id, quod potest sustinere*. Quare si tunc grauior, improbiusque accesserit tentator, sperandus est quoque ediuerso potentior futurus adiutor. Leguntur quoque nonnulli vidisse in fine, aut circa finem dæmonis presentiam, vel ad sui purgationem, vel ad damnationis suæ inchoationem, sed an omnibus hoc contingat, incertum habeo. Postremo, hæc consolatio est timentibus Deum circa mortem. Quantumcunque sit mors formidabilis, est tamen bonis finis tentationum, finis miseriarum, terminus peccandi, post quem non erit peccatum, sed præmium, consolatioque & gaudium. Est mors bonis ianua paradisi, ingressusque regni cælestis. Est porta qua de miserijs nostris exeuntes recedimus, & est porta, qua ad gaudiorum plenitudinem intramus. *Quid quod ad patriam nostram pertingere, nisi per hanc portam, non possumus? Non est igitur timenda mors, sed obedienter ad Dei beneplacitum suscipienda, quod facies tibi mortem valde vtilem, Deoque vehementer acceptam. Est quoque mors mansuetè, imo & optato sustinenda. Introduce enim mors a miserijs ad vitam, quomodo scriptum est: Scimus quoniam si terrestri domus nostra huius habitationis dissoluatur, quod ex Deo adificationem habemus domum non manum factam, sed æternam in cælis. Quapropter magis timeamus ne inueniamur inobedientes, ingrati atque rebelles Deo: nam his maximē formidabilis esse debet mors, qui nolunt conuertere ad Dominum.*

Hi verò, qui filij sunt Dei viuētis, qui seruare cupiunt Dei præcepta, non habent turbationis atque timoris causam. His enim cum per mortem liberatus fuerit hæc vita temporalis deficere, dicitur à Domino: *Leuate capita vestra, quoniam appropinquat redemptio vestra*. Quo significatur electis Dei vitam hanc esse captiuitatem & carcerem: mortem redemptionem: post mortem verò reddi patriam, consolationem, beatitudinemque æternam. Per mortem

TTTT igitur

Iudicum 6.

Iudicum 11.

Math. 10.

Esa. 115.

Esa. 13.

Mortem ter-

ribiliorem

facientia que

fiat.

Psal. 90.

1. Cor. 10.

Timentibus

Deum que-

nam sit con-

solatio circa

mortem.

Mortem que-

modo faciat

sibi homin-

tilem.

1. Cor. 5.

Mors quibus

debeat esse

formidabilis

& quibus nō.

Luc. 21.

A quibus ma-
lis liberetur
homo per
mortem.
Hierem. 50.
Eccl. 1.
Vanitas omni-
um quanta.

Inquietudo
huius vitæ
quanta.

Eccl. 1.
Ioan. 16.

Apos. 21.

1. Cor. 1.

Eccl. 9.
A quibus pe-
riculis eripi-
atur homo
per mortem

igitur à multis eripimur malis. Primo, à malignitate mundi. Quapropter nos scriptura hortatur, vt exeamus de medio Babylonis, redeuntes ad terram promissionis, lacte & melle manantem. Ibi enim non erit fraus, nec dolus, nec peccatum, nec impostura, cuiusmodi mercimonijs mundus hic plenus est. Secundo, liberamur ab eius vanitate. *Vide, ait Ecclesiastes, cuncta sub sole, & erant omnia vanitas.* Quid enim est aurum? quid preciosa vestis? Vestis quidem necessaria est: Sed quare preciosa? Quare de serico? Quid magnum nomen? Quid honor? Quid potentatus? Quid diuitiæ? Quid pulchritudo & voluptas? Omnia vanitas, & reia, quibus homo à mundo capitur, ad infernumque trahitur. Horum finem facit mors, reueraque monstrat, quam nihil fuerunt hæc transitoria, neminem adiuuantia, sed vanitas sola, & magis rerum sunt apparentiæ, imagines seu vmbrae, quam res. Tertio, mors liberat ab inquietudine. Quid enim in hac vita est quietum? Aut quis regum seu diuitum est, qui tranquillitatem hic possideat? Nulla hic est pax, nunquam deest querimonia. Semper enim aut adest quod nolis, aut deest quod velis. Semper est quod formides, semper de quo doleas. Nihil est igitur mortalium vita, quam labor & afflictio spiritus. Verissimum quoque est illud Christi: *In mundo pressuram habebitis,* in me autem pacem. Illic igitur nobis aspirandum, vbi est requies, gaudium, & pax. Ab hac inquietudine, ab ærumnisque alijs multis per mortem eripimur solam. In futura namque beatitudine nullus est luctus, labor & dolor, quoniam hæc omnia transferunt. Quarto, liberat nos mors & educit ex tenebris, ex caligine, ignorantia, atque ex defectu veritatis, ad veram scientiam, & verum lumen. Quamdiu enim hic sumus, quantumuis pro scientia laboremus multo sudore, tam parua est tamen hæc scientia ad veritatem, vt vix dici possit opinio. Taceo quod tam multa sunt, tam magna & ardua, de quibus certam hic nullam habemus scientiam, multa de quibus opinionem tantum: quæ tamen an veritatis aliquid contineat, ignoramus: innumera verò, quorum ignorantiam omnem confitemur. Non igitur sine causa dicitur: *Stultam fecit Deus sapientiam huius mundi.* Quomodo enim sapientia mundi stulta non est, quæ an sapientia sit, an rectè per hanc homo sapiat aut erret, certus non est, nisi sit ibi experientia sensus? Quinto, liberat nos mors à periculis infinitis. Quamdiu enim in hac vita sumus, an amore, odiove sumus digni, ignoramus. Adde iam instabilitatem & infirmitatem nostram, quare nihil nobis audemus confidere, nihil promittere. Nam & de voluntate nostra & actione, an placeat Deo, & quamdiu placitura sit, nescimus. Deinde fragilissimi sumus, & indefinenter à nobis ipsis quoque impulsus, hoc est, à malitia, ab ignorantia, & ab infirmitate nostra, vbi que delinquimus.

Sunt alia item innumera pericula, quibus continuè labimur & peccamus, à quibus item sola nos mors eripit. Quam vt tranquillam, felicem & beatam sentiamus, largiatur nobis Dominus noster Iesus Christus, qui est benedictus in secula,
Amen.

DOMI

DOMINICA VIGESIMA SECVNDA POST DOMINICAM S. Trinitatis, Epistola B. Pauli Apostoli ad Philippenses I.

 Confidimus in Domino Iesu, quia qui cepit in vobis opus bonum, perficiet usque in diem Christi Iesu: sicut est mihi iustum hoc sentire pro omnibus vobis, eo quod habeam vos in corde meo, & in vinculis meis, & in defensione, & in confirmatione Euangelij. scio gaudij mei omnes vos esse. Testis enim mihi est Deus, quomodo cupiam vos omnes in visceribus Iesu Christi. Et hoc oro, ut charitas vestra magis ac magis abundet in omni scientia & in omni sensu: ut probetis potiora, ut sitis sinceri, & sine offensa usque in diem Christi Iesu, repleti fructu iustitiae, per Iesum Christum, in gloriam & laudem Dei.

PARAPHRASIS IN EANDEM EPISTOLAM.

Paulus Apostolus Philippensibus scribens, suam sollicitudinem pro illis, zelum, paternumque insinuat amorem. Ideo dicit: Confidimus in Domino Iesu, ut is, qui opus bonum in vobis cepit per gratiam praeventientem, nunquam vobis defuturus sit per subsequentem & cooperantem: sed quod ceptum est in vobis bonum, perficiat ad finem, hoc est, usque in diem Christi Iesu, quo tunc unicuique iuxta illud quod meruit retribuet. Quae dies Christi cuiuslibet erit singularis in morte, vniuersalis autem in nouissimo die. Hoc namque ita sentio, sicut iustum est me sentire de omnibus vobis. Neque enim iustum foret aliud sentire de tam bonis filiis, eo quod habeam vos, non in solis labijs oris, sed in corde meo, & in vinculis meis. His enim vos compatimini, & propter me estis contristati & afflicti, quod hic Romae sum vincus, & carcere tentus. Ideo vos habeo quoque mecum in vinculis meis, quae mecum vos in spiritu, & ex charitate sustinetis: nec minus haec vos quam me torquent. Habeo igitur vos in corde meo, & in vinculis meis, & in defensione, & confirmatione Euangelij, pro quo ego gaudens, vincula patior & carceres. Huius autem gaudij, quod in tribulationibus habeo, & laetitiae, quam in seculo futuro sempiternam expecto, confido socios omnes vos esse & fore. Testis enim mihi est Deus, quanto affectu cupiam vos omnes, quam fideliter, quamquam sincere omnium vestrum salutem desiderem, & consolationem in visceribus Iesu Christi. Et hoc ante Deum pro vobis, vosque oro, ut charitas vestra non deficiat, sed abundet magis ac magis crescens in omni scientia & discretione, & in omni sensu prudentij, ut probetis potiora, hoc est, ut prudenter discernere valeatis, non solum inter bona & mala, sed etiam inter bona & meliora, ut sitis sinceri, integri, ac mundi corde, sine offensa, innoxij erga Deum & proximum, usque in diem Christi, hoc est, usque ad diem vitae vestrae nouissimum. Sicutque repleti fructu iustitiae, quae est abundantia bonorum operum, per Iesum Christum in gloriam & laudem Dei.

TTTT

EXE.